

ĒRIKA KRAUTMANE

Latvijas Universitāte
erika.krautmane@lu.lv

Evidenciālas semantikas verba izteiksmju sastatījums latviešu, igauņu un lībiešu valodā

Latviešu, igauņu un lībiešu valodā evidencialitāte ir gramatizēta verba izteiksmju formās. Latviešu valodā tāda ir atstāstījuma izteiksme, igauņu un lībiešu valodā – atstāstījuma izteiksme (kvotatīvs) un netiešās pavēles izteiksme (jusīvs). Tā kā igauņu un lībiešu valoda ir vienīgās radu valodas (vienīgās Baltijas jūras somu valodas), kurās ir atrodams šīs izteiksmes, daudz diskusiju valodnieku starpā ir raisījusi šo formu izcelsme, bieži norādot uz kādas citas valodas ietekmi to veidošanās procesā.

Referātā tuvāk aplūkots, cik līdzīgi vai atšķirīgi latviešu, igauņu un lībiešu valodas gramatikās ir skaidrotas līdzīgas nozīmes verbu izteiksmes un konstrukcijas. Izteiksmes modalitātes ziņā ir polifunkcionālas (ar evidenciālu, epistēmisku, deontisku modalitāti vai bez modālas nianšes). Ja latviešu un igauņu valodnieki ir pievērsuši pastiprinātu uzmanību dažādu papildu modalitātes funkciju analīzei, par lībiešu valodas atstāstījuma un netiešās pavēles izteiksmes funkcijām ir pieņemts rakstīt pēc igauņu valodas parauga, un papildu modalitāte tajā nav pētīta.

Referātā tiks sastatīta atstāstījuma izteiksme palīgteikumos ar *lai* latviešu valodā un jusīvs nolūka palīgteikumā lībiešu valodā.